

РЕШЕНИЕ

№ 1347

гр. София, 07.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-A СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Виолета Йовчева

Членове: Мариана Георгиева
Димитър Ковачев

при участието на секретаря Христина Сп. Кръстева
като разгледа докладваното от Мариана Георгиева Въззивно гражданско дело № 20231100504934 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 от ГПК.

С решение от 28.02.2023г., постановено по гр.д. № 60623/2021г. по описа на Софийски районен съд, ГО, 39 състав, е отхвърлен предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК от В. Н. Х. срещу “ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ” ЕАД иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1-во за установяване съществуването на вземане в размер на 1 250 лева, предявено като частично от иск в пълен размер от 8 744, 07 лева, представляваща неоснователно получена сума за мораторна лихва, начислена за периода от 01.02.2002г. до 25.03.2010г., събрана принудително по изпълнително дело № 20138440404124 по описа на ЧСИ С.Я., за които вземания е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 19279/2020г. по описа на СРС, ГО, 39 състав.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от ищеца В. Н. Х., в която са изложени оплаквания за допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, довели до необоснованост на формираните от

първоинстанционния съд изводи, както и за нарушение на материалния закон. Сочи, че предявената претенция се основава на обстоятелството, че правото на вискателя на принудително изпълнение е било погасено поради изтекла тригодишна погасителна давност, както и че изпълнителните действия са били предприети по перемирано изпълнително дело. Оспорва се правилността на приетото от първоинстанционния съд, че съдебният изпълнител е бил длъжен да предприеме изпълнителни действия по перемирано /по прекратено/ изпълнително дело и без да е направено изрично искане от вискателя за образуване на ново изпълнително производство, както и че давността за процесното вземане, което не е било установено с влязло в законна сила съдебно решение, е петгодишна. Поддържа доводи, че сумите, събрани от длъжника по прекратеното изпълнително производство, не представляват принудителни действия за удовлетворяване вземането на кредитора, следователно те са събрани без правно основание – вискателят не е образувал ново изпълнително дело след настъпилата перемпция. Навежда съображения, че неприложима в настоящия случай е петгодишната погасителна давност, установена в разпоредбата на чл. 117, ал. 2 от ЗЗД, доколкото процесното вземане е било установено въз основа на несъдебно изпълнително основание - заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК. Поддържа, че процесната заповед за изпълнение била влязла в сила на 30.04.2010г. и доколкото се касае до периодично вземане, то същото е било погасено още на 30.04.2013г. По изложените съображения е направено искане за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявеният иск да се уважи.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК насрещната страна „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ“ ЕАД е подала отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва по подробно изложени съображения. Направено е искане за потвърждаване на първоинстанционното решение като правилно, обосновано и постановено в съответствие с приложимите материално-правно норми и при съобразяване на установената по въпросите на погасителната давност съдебна практика. Поддържа се становище, че процесните вземания се погасяват с изтичането на петгодишна давност, доколкото правните последици на влязлата в сила заповед за изпълнение на парично задължение са аналогични на последиците на влязло в сила съдебно решение – същата има установително и преклудиращо действие в отношенията между страните.

Навеждат се съображения, че прекъснатата със съответните изпълнителни действия погасителна давност не се засяга от настъпилата перемпция по изпълнителното дело, а предприетите след перемпцията принудителни действия имат предвидените в разпоредбата на чл. 116, б. “в” от ГПК последици – прекъсват давността за вземането. С оглед изложеното е направено искане за потвърждаване на обжалваното решение.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 от ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на въззиваемия, намира за установено следното:

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Предявен е по реда на чл. 422, ал. 1 от ГПК иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1-во от ЗЗД за връщане на получена без основание сума, при заявени фактически твърдения, че същата е събрана въз основа на реализирани изпълнителни действия по прекратено по силата на закона изпълнително производство и след настъпване на погасителна давност за вземането.

На етапа на въззивното производство между страните по делото не са спорни следните обстоятелства:

От представения изпълнителен лист от 09.07.2013г. по гр.д. № 6091/2010г. по описа на СРС, ГО, 113 състав, издаден въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК от 30.04.2010г., се установява, че В. Н. Х. е осъдена да заплати на кредитора “ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ” ЕАД следните суми: 3 404, 50 лева – главница, представляваща цена на доставена топлинна енергия за ап. № 51, находящ се в гр. София, жк ***** за периода от м.12.2001г. до 30.04.2009г., ведно със законната лихва, считано от 29.04.2010г. до окончателното изплащане; мораторна лихва в размер на 1 721, 43 лева, начислена за периода от 01.02.2002г. до 25.03.2010г., както и 396, 30 лева – съдебни разноси.

Страните по делото не спорят, че тези суми отразяват действително възникнали в тежест на ищеца парични задължения, както и че заповедта за

изпълнение на парично задължение е влязла в сила най-късно на датата на издаване на изпълнителния лист поради неподаване на възражение от длъжника в законоустановения срок по чл. 414 от ГПК.

На 19.11.2013г. по молба на кредитора било образувано изпълнително дело № 20138440404124 по описа на ЧСИ С.Я., рег. № 844 на КЧСИ и с район на действие – СГС, с предмет – принудително събиране на присъдените с издадения по гр.д. № 6091/2010г. по описа на СРС, изпълнителен лист. В молбата е направено възлагане по чл. 18, ал. 1 от ЗЧСИ за проучване на имущественото състояние на длъжника, извършване на справки, набавяне на документи, книжа и други, както и за определяне начина на изпълнението. По делото са извършени следните действия:

На 13.01.2014г. е наложен запор върху вземанията на длъжника по банкови сметки, разкрити в „БАНКА ДСК“ ЕАД. Не са налице данни за постъпили плащания от третото задължено лице по така наложения запор.

На 23.01.2014г. длъжницата е получила покана за доброволно изпълнение по процесното изпълнително дело.

С молба от 10.02.2016г. вискателят е направил искане пред органа по принудително изпълнение за насрочване на опис на движими вещи, собственост на длъжника. С разпореждане от 23.03.2016г. съдебният изпълнител е насрочил на 05.05.2016г. опис и оценка на движими вещи, собственост на длъжника, на адрес гр. София, жк *****, ап. 51. По делото няма данни насроченият опис да е реализиран.

С разпореждане от 11.05.2016г. е насрочен на 14.06.2016г. нов опис и оценка на движими вещи, находящи се на адрес гр. София, жк “****”, ап. 51. С уведомление, залепено на 07.06.2016г. по реда на чл. 47 от ГПК, на длъжницата е връчена призовка за принудително изпълнение чрез опис и оценка на движими вещи. По делото няма данни да е насроченият опис на движимите вещи да е реализиран.

С молба от 29.12.2016г. вискателят е поискал налагане на запор върху вземанията на длъжника по банкови сметки, както и запор върху получаваното трудово възнаграждение и/или запор на пенсия. С разпореждане от 17.01.2018г. съдебният изпълнител е наложил запор върху вземанията на В. Х. по банкови сметки, разкрити в “УНИКРЕДИТ

БУЛБАНК” АД. На 19.01.2018г. третото задължено лице е получило запорно съобщение. На 31.01.2018г. банката е уведомила органа по принудително изпълнение, че признава вземането, върху което е наложен запор върху банковата сметка на длъжника, както и че дължимите суми са изцяло преведени. Това обстоятелство се установява от представените преводни нареждания от 26.01.2018г. Общият размер на постъпилите по изпълнителното дело суми въз основа на реализирания запор е 9 657, 62 лева. В полза на вискателя била изплатена на 29.01.2018г. сума в размер на 8 744, 07 лева.

С постановление от 29.06.2018г. изпълнителното производство е прекратено поради пълно погасяване на задължението и събиране на разноските по изпълнението.

Анализът на така установеното от фактическа страна налага следните правни изводи:

Ищецът е навел в исковата молба твърдения, че ответното дружество е провело материално и процесуално незаконосъобразно изпълнение на погасено по давност вземане, вследствие на което се е обогатил неоснователно с получените суми. С оглед изложените обстоятелства, на които се основава иска и предвид отправеното към съда искане за защита на субективното материално право, се налага извод, че претенцията намира своето основание в нормата на чл. 55, ал. 1, предл. 1-во от ЗЗД. Според ППВС № 1 от 28.05.1979 г., първият фактически състав на чл. 55, ал. 1 ЗЗД изисква предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на основание, т.е. когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Начална липса на основание е налице в случаите, когато е получено нещо въз основа на нищожен акт. Начална липса на основание е налице също така при плащане на задължение след неговото погасяване, освен в случаите на чл. 118 ЗЗД, и т. н. В този смисъл решение № 93 от 24.09.2019г. по гр. д. № 3221/18 г на ВКС, III ГО, което се споделя и от настоящия състав на СГС.

По исковете по чл. 55, ал. 1 от ЗЗД хипотезите на "получаване без основание" обикновено са обусловени от едно преюдициално договорно правоотношение. Съответно фактическия състав на чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД изисква предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на

основание, т.е., когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Освен това основанието трябва да липсва не само при получаване на имуществената ценност, но и при предявяване на претенцията за реституция на даденото. Първата хипотеза на чл. 55 от ЗЗД е налице, както когато ищецът докаже даването, а ответникът не докаже претендираното от него основание, така и когато ответникът докаже основанието, на което получил даденото, но ищецът докаже и репликата си, че това основание е нищожно. И в двата случая даденото е без основание.

Съгласно правилото на чл. 154, ал. 1 от ГПК в тежест на ищеца е да докаже единствено даването, а в тежест на ответника е да докаже наличието на основание за получаване на процесната сума, респективно – основание за задържането на процесната сума.

Основателността на иска се обуславя от доказване на първо място на извършена от ищеца в полза на ответника престация на парична сума, получена от ответната страна без основание, като в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1-во от ЗЗД липсата на основание следва да е начална, каквито са и фактическите твърдения на ищеца.

С изтичане на погасителната давност преди предприемане на изпълнителните действия отпада и основанието, на което вискателят по изпълнителното дело е получил принудително събраните суми. Ако погасителната давност е била вече изтекла, нито наложените след това запори, нито направените по повод на същите плащания са основания за заличаване на последиците от изтеклата давност. Единствено платеното при условията на чл. 118 ЗЗД не би могло да бъде искано обратно, но за неизплатения остатък от задължението длъжникът може да прави своето възражение за изтекла погасителна давност независимо от наложените след изтичането на давността запори и независимо от направените по този повод удръжки. Последните не прекъсват вече изтеклата давност, нито заличават нейните последици. Събраните по поискан след изтичане на погасителната давност забор суми не представляват изпълнение по смисъла на чл. 118 ЗЗД, поради което може да се иска от длъжника връщането им /в този смисъл решение № 1483 от 17.08.1967г. по гр. д. № 977/1967г., I ГО на ВС/.

Както бе посочено, по делото не е спорно обстоятелството, че срещу

ищцата В. Н. Х. е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, както и че в срока по чл. 414 от ГПК не е подадено възражение, поради което се налага извод, че заповедта за изпълнение е влязла в сила най-късно на датата, на която е издаден изпълнителният лист – 09.07.2013г. По делото не са ангажирани доказателства за влизане в сила на заповедта за изпълнение в по-ранен момент. Наведеното във въззивната жалба твърдение, че заповедта за изпълнение е влязла в сила на 30.04.2010г., е неоснователно. Видно от посоченото в процесния изпълнителен лист, това е датата на издаване на заповедта за изпълнение. Влизането в сила на същата е обусловено от надлежното ѝ връчването на длъжника и неподаването в срок, респективно оттеглянето на подадено възражение /чл. 416, ал. 1 от ГПК/.

В рамките на заповедното производство длъжникът разполага с изчерпателно посочени от закона способности за защита. Тези способности са: възражение срещу заповедта за изпълнение, възможност за жалба срещу заповедта в частта за разноските, жалба срещу разпореждането за незабавното изпълнение, възражение по чл. 423 ГПК, както и иск по чл. 424 ГПК. Това произтича от особения характер на заповедното производство, уредено в глава XXXVII от ГПК. Касае се за специални процесуални норми, установяващи специфични права /съответно задължения/, относими само към страните по вече иницирирано производство по издаване на заповед за изпълнение. Длъжникът е улеснен, защото законът изисква само депозирането на възражение от негова страна /дори без да е необходимо мотивиране на това възражение/, за да бъде заявителят задължен да установява вземането си по исков ред в предвидения в чл. 415, ал. 1 ГПК срок. Пропускането на горепосочените способности за защита води до неблагоприятни за длъжника последици. Разпоредбата на чл. 414 от ГПК определя действията, които длъжникът в заповедното производство трябва да предприеме, за да защити правата си, като последиците от пропускането на тези действия са посочени в чл. 416 от ГПК и чл. 424 от ГПК. От посочените разпоредби следва, че в случаите, когато длъжникът не подаде възражение в срока по чл. 414, ал. 2 от ГПК, заповедта за изпълнение влиза в сила, освен в случаите, когато се намерят новооткрити обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за делото, които не са могли да бъдат известни на длъжника до изтичане на срока за подаване на възражение или с които не е могъл да се снабди в същия срок – аргумент от нормата на чл. 424

от ГПК. Вземанията по заповедта за изпълнение могат да бъдат оспорени и по реда на чл. 439 ГПК, но само въз основа на твърдения за факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание, в случая на заповедното производство – факти, настъпили след изтичане на срока за възражение и стабилизиране на заповедта за изпълнение. В този смисъл, възражението за изтекъл давностен срок преди изтичане на двуседмичния срок по чл. 414 ГПК /в приложимата редакция на чл. 414, ал. 2 от ГПК към процесния случай/ е преклудирано, ако не е направено в рамките на заповедното производство, като е недопустимо същото да се разглежда като основание на предявен впоследствие отрицателен установителен иск за недължимост на вземанията, нито е допустимо да бъде релевирано като възражение по предявен от длъжника срещу кредитора иск с правно основание чл. 55, ал. 1 от ЗЗД за същото вземане. Както бе посочено по-горе пропусъкът да се подаде възражение от длъжника поражда преклузия и той не може да предяви отрицателен установителен иск или да релевира възражения за неоснователно получени от кредитора суми въз основа на факти, които до изтичането на този срок са се били осъществили, освен ако не е знаел за тях или не могъл за ги узнае. В този смисъл е и трайната и непротиворечива практика на ВКС, съдържаща се в решения № 207 от 31.07.2015г. на ВКС по гр.д. № 7030/2014г., IV ГО, решение № 76 от 07.05.2013г. на ВКС по гр.д. № 391/2012г., IV ГО, решение № 781 от 25.05.2011г. на ВКС по гр. д. № 12/2010г., III ГО на ВКС. По изложените съображения се налага извод, че наведените от въззивника възражения за изтекла погасителна давност за принудително събиране на вземането към изтичане на срока за подаване на възражение по чл. 414 от ГПК /най-късната дата е датата на издаване на изпълнителния лист – 09.07.2013г./ са преклудирани, поради което не следва да се разглеждат от настоящия съдебен състав. За основателността на претенциите в настоящото производство следва да се установи дали след влизане в сила на заповедта за изпълнение /с изтичане на двуседмичния срок за възражение по чл. 414 ГПК/ е изтекъл изискуемият давностен срок за вземанията, без да са настъпили обстоятелства, водещи до неговото спиране или прекъсване.

Настоящият съдебен състав счита, че при осъществяването на принудително изпълнение въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение, изпълняемото право е облекчено в изпълнителна сила, която възниква в

момента на изтичане на срока за възражение по чл. 414, ал. 2 ГПК. С влизането в сила на заповедта за изпълнение – чл. 416 ГПК, се получава ефект, аналогичен на силата на пресъдено нещо и длъжникът не може да релевира възраженията си срещу дълга по общия исков ред, извън случаите на чл. 424 ГПК и чл. 439 ГПК, тъй като същите са преклудирани, с което се получава ефект на окончателно разрешен правен спор за съществуване на вземането – арг. и от чл. 371 ГПК, поради което и намира приложение разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД – срокът на новата давност е всякога пет години. Неподаването на възражение в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК може да се приравни по правни последици на признание на вземането от длъжника по чл. 116, б. "а" ЗЗД – целта на регламентираното в действащия ГПК заповедно производство е да се установи дали претендираното вземане е спорно, а признанието на дълга може да бъде изразено и с конклюдентни действия, доколкото същите манифестират в достатъчна степен волята на длъжника да потвърди съществуването на конкретен дълг към кредитора – в този смисъл са решение № 100 от 20.06.2011г. на ВКС по т.д. № 194/2010г., II ТО, решение № 131 от 23.06.2016г. на ВКС по гр.д. № 5140/2015г., IV ГО. Аргумент за противното не следва от обстоятелството, че заповедното производство се развива без участието на длъжника. Действително, длъжникът няма възможност да възпрепятства самото издаване на заповедта за изпълнение, доколкото узнава за същата едва с връчването ѝ. Въпреки това обаче законодателят е уредил възможност за участие и защита на длъжника в хода на производството – чрез подаване на възражение, като в този смисъл е осигурена гаранция за правата му, което обстоятелство не може да се пренебрегне. Наред с изложеното, в постановеното по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК определение № 214 от 15.05.2018г. на ВКС по ч.гр.д. № 1528/2018г., IV ГО, изрично е посочено, че влязлата в сила заповед за изпълнение формира сила на пресъдено нещо и установява с обвързваща страните сила, че вземането съществува към момента на изтичането на срока за подаване на възражение. Следователно по действащия ГПК няма основание да се отрече приравняването на влязлата в сила заповед за изпълнение към съдебно решение по смисъла на чл. 117, ал. 2 ЗЗД. В подобен смисъл са и други актове на ВКС – решение № 37 от 24.02.2021г., на ВКС по гр.д. № 1747/2020г., IV ГО; определение № 480 от 27.07.2010г. на ВКС по ч.гр.д. № 221/2010г., IV ГО; определение № 443 от 30.07.2015г. на ВКС по ч.т.д. № 1366/2015г., II ТО,

определение № 576 от 16.09.2015г. на ВКС по ч.гр.д. № 4647/2015г., IV ГО, определение № 480 от 19.07.2013г. на ВКС по ч.гр.д. № 2566/2013г., IV ГО. В решение № 3 от 04.02.2022г., постановено по гр.д. № 1722/2021г. по описа на ВКС също е застъпено становище, че нормата на чл. 117, ал. 2 от ЗЗД се прилага, когато вземането е определено по основание и размер с влязло в сила решение, така и когато е определено по основание и размер с влязла в сила заповед за изпълнение. Идентично становище е застъпено и в решение от 23.01.2023г., постановено по гр.д. № 1030/2022г. по описа на ВКС, Четвърто ГО и в решение № 118 от 07.07.2022г. на ВКС по гр.д. № 4063/2021г., III ГО, съгласно които изискването по чл. 117, ал. 2 ЗЗД за пет годишен срок на новата давност, която тече от прекъсването на давността, се прилага както когато вземането е установено с влязло в сила съдебно решение, така и с влязла в сила заповед за изпълнение. Това е така, защото влязлата в сила заповед за изпълнение установява с обвързваща страните сила, че определеното по основание и размер вземане съществува към момента на изтичане на срока за подаване на възражението. Задължителната практика на ВКС е, че при всички хипотези на чл. 416 ГПК /когато възражение не е подадено в срок, или е оттеглено, или е налице влязло в сила решение за установяване на вземането/, настъпва стабилитетът на заповедта за изпълнение по чл. 410 ГПК, а изпълнителната сила на заповедта за изпълнение по чл. 418 ГПК се стабилизира окончателно, тъй като по новият процесуален ред заповедите за изпълнение влизат в сила /за разлика от несъдебните изпълнителни основания по чл. 237 ГПК-отм./ и оспорването на фактите и обстоятелствата, относими към ликвидността и изискуемостта на вземането се преклудират /вж. решение по т.д. № 1562/2015г. на I ТО, по гр.д. № 1722/2021г. на IV ГО/. В този смисъл и с оглед нормата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД, считано от влизане в сила на процесната заповед за изпълнение на посочената по-горе дата – 09.07.2013г., по отношение на длъжницата е започнала да тече нова петгодишна давност за всички вземания, включително и за вземанията за мораторна лихва.

С Тълкувателно решение № 2/2013 год. на ВКС по тълкувателно дело № 2/2013 год., ОСГТК е обявено за изгубило сила Постановление № 3/1980 год. на Пленума на Върховния съд. Според даденото с ППВС № 3/1980 год. тълкуване образуването на изпълнителното производство прекъсва давността, а докато трае изпълнителното производство давност не тече. С т. 10 от

горепосоченото Тълкувателно решение е дадено противоположно разрешение като е прието, че в изпълнителното производство давността се прекъсва с всяко действие по принудително изпълнение, като от момента на същото започва да тече нова давност, но давността не спира.

Съгласно задължителните за органите на съдебната власт разяснения /чл. 130, ал. 2 ЗСВ/, дадени в Тълкувателно решение № 3 от 28.03.2023г. по тълкувателно дело № 3/2020г. на ОСГТК на ВКС, погасителната давност не тече докато трае изпълнителният процес относно вземането по изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015г. на Тълкувателно решение No 2/26.06.2015 г. по т.д. No 2/2013 г., ОСГТК, ВКС. В мотивите на цитираното тълкувателно решение е посочено, че с Тълкувателно решение No 2/26.06.2015 г. по т.д. No 2/2013 г., ОСГТК на ВКС, е обявено изрично за загубило сила ППВС No 3/1980г., следователно до този момент то не е било мълчаливо отменено и даденото с него тълкуване е било задължително. Това следва и от обстоятелството, че разпоредбата на чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД, която е предмет на тълкуване с ППВС No 3/ 1980 г., не е изменяна от момента на влизане в сила на ЗЗД. При непроменена правна уредба, която е била подложена на задължително тълкуване, нито от органите по чл. 130, ал. 2 ЗСВ, нито от останалите правни субекти, които са адресат на тази норма, може да се изисква друго, освен да се съобразят с това тълкуване до обявяване на постановлението за загубило сила. Следователно извършената с т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 год. на ВКС по тълк. дело № 2/2013 год., ОСГТК, отмяна на ППВС № 3 от 18.11.1980 год. поражда действие от датата на обявяването на Тълкувателното решение, като даденото с т. 10 от Тълкувателното решение разрешение се прилага от тази дата и то само по отношение на висящите към този момент изпълнителни производства, но не и за тези, които са приключили преди това.

В настоящия случай давността за процесните вземания е била прекъсната на 18.11.2013г. с подаването на молба за образуване на изпълнително производство, в която вискателят е възложил на съдебния изпълнител да определи начина на изпълнение при условията на възлагане по чл. 18 от ЗЧСИ. Тя не е текла по време на висящността на изпълнително дело № 20138440404124 по описа на ЧСИ С.Я. до датата 26.06.2015г., според постановките на Постановление на Пленума на ВС № 3/18.11.1980г. Към посочената дата изпълнителното дело е било висящо, тъй като от 13.01.2014г.

– датата на налагане на запор върху вземанията на длъжницата по банкови сметки до 26.06.2015г. не е изтекъл двугодишния срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК за перемиране на делото. От 26.06.2015г., когато Постановлението е обявено за загубило сила с Тълкувателно решение № 2/2013 от 26.06.2015г. по тълк. д. № 2/2013 г., ОСГТК, ВКС, давността тече и срокът ѝ изтича на 03.09.2020г. /като се съобразят разпоредбите на чл. 3, т. 2 ЗМДВИП и пар. 13 ПЗР ЗИД 33/.

Според разпоредбата на чл. 116, б. „в“ ЗЗД, давността се прекъсва с предприемането на действия за принудително изпълнение на вземането. Съгласно задължителните за съдилищата разяснения, дадени в т. 10 от Тълкувателно решение № 2/2013 год. на ВКС по тълкувателно дело № 2/2013 год., ОСГТК, прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ /независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане, съгласно чл. 18 ЗЧСИ, като примерно и неизчерпателно са изброени изпълнителните действия, прекъсващи давността, в т.ч. налагане на запор. Вискателят има задължение със свои действия да поддържа висящността на изпълнителния процес, извършвайки изпълнителни действия, изграждащи посочения от него изпълнителен способ, включително като иска повтаряне на неуспешните изпълнителни действия и прилагането на нови изпълнителни способности. В изпълнителния процес давността не спира, именно защото кредиторът може да избере дали да действа /да иска нови изпълнителни способности, защото все още не е удовлетворен/, или да не действа /да не иска нови изпълнителни способности/. Когато вискателят не поиска извършването на изпълнителни действия в продължение на две години, изпълнителното производство се прекратява на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК по право, без значение дали и кога съдебният изпълнител ще постанови акт за прекратяване на принудителното изпълнение, тъй като актът има само декларативен, а не конститутивен характер. Двугодишният срок за перемпция по чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК започва да тече от първия момент, в който не се осъществява изпълнение (включително доброволно, напр. по постигнато споразумение между страните), т.е. осъществяването на всички поискани способности е приключило (успешно или безуспешно) или поисканите не могат да се осъществяват по причина, за която вискателят отговаря – след направеното

искане не е внесъл такси, разноски, не е оказал необходимото съдействие и така осуetyава неговото прилагане. Поради това новата давност започва да тече не от датата на постановлението за прекратяване на изпълнителното производство, а от датата на предприемането от страна на вискателя на последното по време валидно изпълнително действие.

В случая е установено, че от 13.01.2014г. до датата на следващото предприето изпълнително действие с молба на вискателя от 29.12.2016г. – искане за налагане на запор върху вземания на длъжника, е изтекъл изискуемият по чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК двугодишен срок. Предвид изложеното се налага извод, че на 13.01.2016г. изпълнителното дело е било прекратено по силата на закона на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК.

Настоящият съдебен състав не споделя доводите на ищеца, че настъпилото по силата на закона прекратяване на изпълнителното производство на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК има за последица недопустимост на следващи изпълнителни действия, предприети по прекратеното изпълнително производство. По въпроса погасителната давност прекъсва ли се от изпълнително действие, извършено по изпълнително дело, по което е настъпила перемпция, е налице противоречива практика, поради което е образувано Тълкувателно дело № 2/2023г. на ОСГТК на ВКС, по което към настоящия момент не е постановено тълкувателно решение. Настоящият съдебен състав споделя разрешението на тези въпроси, дадени в решение № 10/16.02.2016г. по гр.д. № 3231/2014г. на ВКС, III ГО; решение № 37/24.02.2021г. по гр.д. № 1747/2020г. на ВКС, IV ГО; решение № 3/04.02.2022г. по гр.д. № 1722/2021г. на ВКС, IV ГО и в решение № 127/12.07.2022г. по гр.д. № 2884/2021г. на ВКС, III ГО, в които е прието, че настъпилата перемпция на изпълнителното дело е без правно значение за давността, а обезсилването по право на изпълнителните действия по перемираното дело като законни последици на перемпцията не се отразява на настъпилото по същото прекъсване на погасителната давност съгласно чл. 116, б. "в" от ЗЗД. Действително в хипотезата на настъпило по силата на закона прекратяване на изпълнителното производство на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК съдебният изпълнител служебно вдига наложените запови и възбрани /чл. 433, ал. 3 от ГПК/, а всички други предприети изпълнителни действия за принудително събиране на паричното притезание се обезсилват

по право с изключение на тези по приключените изпълнителни способи, от които трети лица са придобили права /напр. купувачите от публичната продажба/ и на редовността на плащанията, извършени от трети задължени лица. Служебното задължение на съдебния изпълнител и обезсилването на предприетите изпълнителни действия, като законни последици на перемпцията, не се съотнасят към основанието по чл. 116, б. "в" ЗЗД. Фактическият му състав е осъществен. Погасителната давност е прекъсната и не зависи от по-късно настъпилата перемпция /в този смисъл е решение № 3 от 04.02.2022г. по гр.д. № 1722/2021г. на ВКС, Четвърто ГО и решение № 37/24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г. на ВКС, Четвърто ГО /. В цитираните съдебни решения на ВКС е прието, че перемпцията е без правно значение за давността. Общото между двата правни института е, че едни и същи юридически факти могат да имат значение както за перемпцията, така и за давността. Това обаче са различни правни институти с различни правни последици. Изтеклата погасителна давност изключва правото на принудително изпълнение, въпреки че кредиторът се е снабдил с изпълнително основание /пред съдебния изпълнител обаче длъжникът не може да се позове на нея и съдебния изпълнител не може да я зачете, освен при влязло в сила решение за уважаването на иска по чл. 439 ГПК/. Перемпцията не изключва правото на принудително изпълнение. Обратно, и след настъпването ѝ правото на принудително изпълнение може да съществува, но въпреки това чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК задължава съдебният изпълнител да я зачете. Без значение за настъпване на правните последици на давността е перемпцията по чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК, тъй като перемпцията не изключва правото на принудително изпълнение. Извършването на изпълнителни действия по прекратено поради перемпция, но фактически висящо изпълнително дело, се приравнява на искане за образуване на ново изпълнително дело и предприемане на действия по това дело, имащи за последици прекъсване на давността. Когато и да е поискано и предприето това изпълнително действие, съдебният изпълнител е бил длъжен да го осъществи – в рамките на същото изпълнително дело /което фактически е било висящо, макар и прекратено по силата на закона – чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК/ или в образувано отделно производство. Когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ, след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ –

той дължи подчинение на представения и намиращ се все още у него изпълнителен лист. Единствената правна последица от настъпилата вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново – отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. Новото искане на свой ред прекъсва давността независимо от това дали съдебният изпълнител го е образувал в ново дело, или не е образувал ново дело; във всички случаи той е длъжен да приложи искания изпълнителен способ. Необразуването на ново изпълнително дело с нищо не вреди на кредитора, нито ползва или вреди на длъжника. То може да бъде квалифицирано като дисциплинарно нарушение на съдебния изпълнител, само доколкото не е събрана дължимата авансова такса за образуване на отделното дело и с това са нарушени канцеларските правила по воденото на изпълнителните дела. Дори изпълнителното дело да е било перемирано, необразуването на новото искане в отделно дело няма значение за прекъсването на давността. Образуването на изпълнително дело не е предприемане на принудително изпълнение, а канцеларско действие, което следва предявяването на изпълнителния лист за изпълнение. В този смисъл е даденото разрешение по този въпрос в решение № 37/2021г. по гр.д. № 7047/2020г. по описа на ВКС, Четвърто ГО и в решение № 127 от 12.07.2022г. по гр. д. № 2884/2021г. на ВКС, Трето ГО, което се споделя от настоящия съдебен състав.

Налагането на заповест или възбрана в изпълнително производство, съгласно т. 1 ТР № 2/2013, ВКС, ОСГТК, съставлява насочване на изпълнението върху отделен имуществен обект на длъжника. То прекъсва давността, тъй като с него започва да се осъществява принудата в изпълнителния процес – длъжникът започва да търпи ограничение в правната си сфера – неговите актове на разпореждане стават непротивопоставими на първоначалния и присъединените кредитори.

Както бе посочено по-горе, петгодишната давност за процесните вземания е започнала да тече от 26.06.2015г. С оглед становището на въззивния съдебен състав относно въпроса дали погасителната давност се прекъсва от изпълнително действие, извършено по изпълнително дело, по което е настъпила перемпция, се налага извод, че с налагането на 18.01.2018г. на заповест върху вземанията на длъжницата по банкови сметки, разкрити в „УНИКРЕДИТ БУЛБАНК“ АД, течението на погасителната давност е била

прекъсната. Изпълнителният способ е приложен, третото задължено лице е изпълнило задължението си по наложения заповест и постъпилите по делото суми са били преведени на 29.01.2018г. на вискателя. Към момента на реализиране на заповеста правото на принудително изпълнение не е било погасено по давност, поради което следва да се приеме, че плащането е извършено въз основа на валидно правно основание.

По изложените съображения се налага извод за неоснователност на предявения иск. Като е достигнал до същите изводи първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на спора и предвид изричното искане в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят сторените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, определено по реда на чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ.

На основание чл. 280, ал. 3 от ГПК и с оглед цената на иска настоящото решение не подлежи на касационно обжалване.

Така мотивиран Софийският градски съд,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3099 от 28.02.2023г., постановено по гр.дело № 60623/2021г. по описа на СРС, ГО, 39 състав.

ОСЪЖДА В. Н. Х., ЕГН *****, съдебен адрес - гр. София, ул. „****“, офис – партер да заплати на „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ“ ЕАД, с ЕИК *****, седалище и адрес на управление гр. София, ул. „****“, на основание чл. 273, вр. чл. 78, ал. 3 от ГПК сумата от 100 /сто/ лева – съдебни разноски във въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____